

ČITATELJI! Prosimo, pogledajte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. V teh časih splošnega povišanja cen, potrebujete list Vaše sodelovanje. Skušajte imeti naročnino vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 177. — Štev. 177.

(Telephone: CHelsea 3-1242)

NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 8, 1942—TOREK, 8. SEPTEMBRA, 1942

VOLUME L — LETNIK L

ZA NEKAJ VEČ KOT
na dan dobivate ...
2c 'GLAS NARODA'
PO POŠTI NARAVNOST NA DOM
(Izveniši sobot, nedelj in praznikov)
ČITAJTE, KAR VAS ZANIMA

DRAGINJA SE MORA PREPREČITI

PREDSEDNIK ROOSEVELT JE VČERAJ POSLAL KONGRESU POSLANICO, V KATERI ZAHTEVA, DA UVELJAVI POSTAVE, PO KATERIH BODO URAVNANE CENE POLJEDELJSKIH PRIDELKOV PO SEDANJI TRŽNI CENI. — KONGRESU JE ZAGROZIL, DA BO SAM S PREDSEDNIŠKIM ODLOKOM DOLOČIL CENE POLJSKIM PRIDELKOM IN DOLOČIL DELAVSKE PLAČE; AKO TEGA NE STORI KONGRES DO 1. OKTOBRA REKEL JE, DA IMA KOT VRHOVNI POVELJNIK V VOJNEM ČASU TO PRAVICO.

"Sam na sebe bom prevzel odgovornost in bom na pravil," je rekel predsednik.

Predsednikova poslanica je pravi ultimatum, ki je izražen v najstrožjih besedah, kar jih je še rabil kak predsednik v svoji poslanici na kongres.

Ako kongres ne vstavi naraščajočih cen poljskih pridelkov, bo prišla inflacija ter bo nastala gospodarska zmešnjava.

Cene in delavske plače so tesno zvezane med seboj, je rekel in plač ni mogoče uravnati, ako cene rastejo. — Zato pa ne bi bilo pravično uravnati plače, ne da bi se nekaj storilo glede cen.

"Zato je potrebno," je rekel, "splošna uravnavna cen, plač in dobička."

Predsednik je rekel, da je prišel do prepričanja, da mora poseči v krizo, kar bi mogel storiti sam, ne da bi se mu bilo treba obrniti na kongres, ker pa se trdno drži demokracije, daje kongresu zadnjo priliko, da v tem oziru potrebne ukrepe.

"Ne morem povedati, kakih oblasti se bom moral poslužiti, da bo dobljena zmaga," je rekel. "Narod pa mora biti prepričan, da se bom poslužil oblasti v popolni zavesti svoje odgovornosti do ustave in do mojega naroda."

"Ravno tako mora biti narod uverjen, da ne bom prav nič pomislil in se bom poslužil oblasti, ki so mi bile podeljene, da dosežemo poraz naših sovražnikov na vsakem kraju sveta, kjerkoli naša varnost zahteva tak poraz."

Predsednik je grajal kongres, kar ni storil nikdar, kar je zahteval v svojih sedmih točkah, ki so bile vsebovane v njegovi poslanici, ki jo je poslal kongresu v aprilu.

"Potrebno pa bo sodelovanje in omejitve celega naroda, da bodo uravnane cene življenjskih potrebščin," je rekel. "Cen življenjskih potrebščin pa ni mogoče uravnati, če ni teko obdavčen vsakdo, razun onih, ki imajo nizke plače. Popolno sodelovanje in omejitve pa moremo pravično pričakovati samo tedaj, ako so davki pravično pobrani v soglasju, kolikor more kdo plačati. Zrtve, ki jih zahteva vojna, morajo biti enako razdeljene."

8 kar najbolj jasni besedami je predsednik položil odgovornost za sedanjí gospodarski položaj pred vrata kongresa, ker ni uveljavil nobene postave, ki bi določila prave davke in urenila cene poljskih pridelkov, tako da je sedanjí položaj postal zelo nevaren za celo deželo.

Zvečer pa je predsednik imel razgovor z narodom po radio. Rekel je, da je sedanja vojna najkrutejša, ker v njej velja načelo: "Ubij, če ne, boš sam ubit." Zato mora biti nemška vojaška sila razbita na vseh evropskih bojiščih.

Predsednik je tudi naznanil, da bo odprta druga fronta ter rekel, da bo morebiti celo potrebno, da prevzame diktatorsko oblast, da bo znaga dobljena. Ameriški vojaški po-

veljniki so že prišli do zelo važnih odločitev glede druge fronte in kmalu se bo pričela ofenziva.

Po predsednikovem zatrdilu so štiri poglavitna bojišča: v Rusiji, na Pacifiku, na Sredozemskem morju in na Bližnjem vzhodu.

Naerti za drugo fronto pa morajo ostati strogo tajni, dokler ne prične delovati. In ko je povedal, da bo Evropa videla veliko ofenzivo, je dodal:

"Naš cilj je ofenziva proti Nemčiji. Skoro en tucat točk je, kjer bi se mogel pričeti napad. Mislim pa, da od mene ne pričakujete, da bi vam podrobno podal prihodnje načrte, toda morete biti zagotovljeni, da so v teku priprave tukaj in v Angliji v ta namen. Nemška sila mora biti zdrobljena na evropskih bojiščih."

"To je najkrutejša vojna vseh časov. Ni pa nam treba pustiti šele bodočim zgodovinarjem, da odgovore na vprašanje, ako smo dovolj močni, da se moremo postaviti proti taki sili. To moremo odgovoriti že sedaj. In ta odgovor je: Da!"

Rusi izgubijo nad šest tisoč vojakov dnevno

Ivan M. Maisky, sovjetski poslanik v Londonu, je izjavil časnikařem, da Rusija žrtvuje od 6 do 7 tisoč svojih vojakov dnevno za obrambo svoje domovine.

Poslanik je apeliral za pošiljke zdravniških potrebščin ruski armadi, ter izrekel željo, da bi se ruski in angleški letalci skoro združili v skupnih napadih iz zraka na nemška mesta, kar bi pomenilo skupni boj proti skupnemu sovražniku.

Četniki na nogometnem igrišču na Hrvaškem

Londonsko poročilo navaja, da je bilo tekom nogometne sportne tekme med Lah in poglavnikovimi Ustaši na Hrvaškem ubitih šest igralcev in en igro-ravnatelj. Med igro so namreč nenadoma naskočili tekmovalce nogometa četniki, ki so igri prisostvali. Poročilo je prišlo v London preko Zuericha, kjer je bilo natisnjeno v listu "Exchange Telegraph."

Strahotna vest iz Slovenije

Vesti tajne poročevalne družbe, ki so prispele 4. septembra v London, vele, da so Italijani zaradi delovanja guerilskih čet porušili v zneč masčevanja več nego 100 SLOVENSKIH VASI. — Poročila trde, da je bilo 7.000 Slovencev ubitih in 35.000 deportiranih v italijanska koncentracijska taborišča.

Strahoviti boji pred Stalingradom

Feldmaršal Fedor von Bock je včeraj napadel Stalingrad od nove strani, zapadno od mesta ter je navzlic močnemu odporu rdeče armade dosegel nekaj uspehov. Poročilo ruskega vrhovnega poveljstva pravi, da so se izvršile nekatere premembe in da se je rdeča armada umaknila v nove postojanke; navzlic temu pa so bili odbiti stitje nemški napadi. — Pri tem so imeli Nemci velikanške izgube in na nekem kraju jim je bilo izmed 30 tankov uničenih osem.

Nemci sicer trdijo, da so v nedeljo zavzeli vojno luko Novorosijsk ob Črnem morju, toda Rusi poročajo o vročih bojih v tamošnji okolici. Pri Mozdoku skušajo Nemci prodoriti proti Groznomu, toda Rusi s svojimi protinapadi trdno zadržujejo.

Po zadnjih poročilih so boji pred Stalingradom vedno silovitejši. Nemskim tankom se je v nedeljo zvečer posrečilo vdreti v rusko črto, toda ruske artilerijske baterije so jih na-

padle od strani in tanki, kar jih ni bilo razbitih, so se morali umakniti. Ne meneč se za velike izgube na mostvu in vojnem materialu, pa so Nemci prihajali z novimi napadi, toda Rusi so z artilerijo in aeroplani obdržali svojo črto.

Severno od Stalingrada so Rusi nekoliko napredovali in v splošnem položaj ni mnogo premenjen. Severni nemški bok je v veliki nevarnosti, ker Voronež še ni zavzet.

22 OSEB USTRELJENIH NA HRVAŠKEM

Iz Berna prihaja poročilo potom AP, da iz Budimpešte javljajo, da je bilo ustreljenih 22 oseb, povečini mladih fantov in deklet, katere je Paveličevo vojno sodišče obsodilo na podlagi obtožbe, da so prinašali guerilecema pisma, hrano in zdravila, ter se nahajali v posestvu orožja ali pa poslušali londonski radio in širili osišču neprijazne govore.

— Poroča J. I. C. — New York

Borbeni Francozi predlagajo otvoritev druge fronte na Balkanu

New York, 3. septembra. — (JIC) — "PM" od 2. septembra prinaša naslednje:

Vice-admiral Thierry D'Argeu, visoki komisar borbenih Francozov za pacifiško oblast, je včeraj predlagal v Gamberri, da naj zavezniki tvorijo drugo fronto z napadom preko Balkana ali Italije, ker bi tam najbrže dosegli bolj dalekosežne uspehe, kakor na zapadu ali na severu.

Genjeni naročniki! — Poleg vašega imena na naslovnici so tri številke. Prva označi mesec, druga dan in tretja leto, ko vaša naročnina na list poteče. — Pogledjte naslovnico in ako je vam naročnina že potekla oziroma bo v kratkem potekla, bi nam dosti pomagali ako bi poslali za nadaljnjo naročnino, ne da bi čakali za opomin po pošti. Skušajte to storiti še danes!

Proslava praznika dela

Organizirano delavstvo v mestu New Yorku je v smislu tradicij delavskega praznika veličastno proslavilo svoj letošnji praznik z velikim shodom v Central Parku, kjer je bilo navzročih okrog 100.000 ljudi.

Program je bil pod vodstvom skupnega odbora organizacije CIO in USO in proslave se je udeležilo čez 500 raznih važnih osebnosti, katerim na čelu je bil newyorški župan La Guardia. Med govorniki so bili poleg župana tudi Sidney Hillman, predsednik oblačilnih delavcev; Jos. Curran, od u-nije pomorščakov; generani major, T. A. Terry; generalni poročnik Brehon B. Somervell in Chester I. Barnard, načelnik organizacije USO.

Na programu je bil tudi nastop odlikovanih zaveznških junakov, ki so se izkazali v bojih na različnih frontah. Med temi je bila občinstvu predstavljena tudi znana ruska junakinja guerilec, Ljudmila Pavličenko, kateri je množica priredila dolgo in prisrčno ovacijo. Dalje je bil predstavljen Claude Becker, ki je bil odlikovan za junaki čen v pomorski bitki na Javi, Everett R. Aikman, John C. Cullen in pomorščak K. K. Owen, ki so bili vsi odlikovani za izredne junake čine. Poleg ameriških in ruskih junakov te vojne, je bilo predstavljenih občinstvu tudi več angleških, kitajskih, filipinskih, francoskih ter batavskih junakov.

Gustave A. Strebel, predsednik CIO organizacije za državo New York, je v svojem govoru poudaril, da je bil pred 60 leti v New Yorku praznovan prvi Praznik dela. Dejal je, da ima ta dan za ameriške delavce poseben pomen, ker je bil po njih ustanovljen. Citiral je Petra G. McGuire'a, enega od ustanoviteljev delavskega praznika, ki je dejal:

"Paganska praznovanja in krščanske svečanosti smo podedovali od pradedov, toda Ameriki in njenemu ljudstvu je bilo usojeno, da vzpostavi praznik dela. S tem smo počastili delavce sveta in izrazili spoštovanje do tistih, ki so iz grobe nature izklesali in ustvarili vse bogastvo in vso lepoto, ki jo ustvarja delo."

"Radi tega," je dejal govornik, "je umestno, da danes, znova posvetimo ta dan delu in naši dolžnosti, da uničimo fašizem in nacizem."

Ameriška narodna himna stara 128 let

Albany, N. Y., 6. sep. — Governor Lahman je objavil, da bo 14. septembra stoosemin-dvajseta obletnica ameriške himne "The Star Spangled Banner" in zato želi, da vsi državljani države New York ta dan proslavijo to pomembno obletnico s tem, da si zapojejo to himno, ki je bila porojena v boju za osvobodjenje naše dežele in, ki simbolizira, že od svojega početka upe in želje sled-njega Američana, ki veruje v ekonomsko, versko in osebno svobodo.

Poroča Jugoslav Information Center, New York

Iz Jugoslavije

Iz Moskve dne 31. avgusta poroča ICN, da je radio postaja "Svobodno Jugoslavija" oddala sledeče uradno poročilo vrhovnega poveljstva guerilske in prostovoljske vojske z dne 30. avgusta:

Pozavzjetju Mrkonjić-grad, v Bosanski Krajini, so nekateri guerilski napadalni bataljoni nadaljevali svoje napredovanje v smeri proti Jajcu. Tudi pri Kuprešu, kjer je sovražna posadka zelo močna, se vrše neprestani boji, ki trajajo že mesec dni. V tej dobi je utrpel sovražnik občutne izgube, ki iznosijo najmanj 1.500 mrtvih in ranjenih.

Dne 23. avgusta so guerilci uplenili blizu Kupreša dvo-mo-

torno bombno letalo tipa Savoje. Posadka 4 častnikov, ki se je s padobranci spustila na tla, je bila ujeta.

Peta skupina slovenskih guerilskih oddelkov je zasedla še nekaj utrjenih laških postojank v Belo Kranjski.

V zadnjih bojih so se posebno odlikovali tudi oddelki planinskega guerilskega bataljona.

REPUBLIKA CHILE BO PRETEGALA STIKE Z OSIŠČEM

Kot poroča ONA, je bilo v odgovornih diplomatskih krogih države Chile namignjeno, da bo ta republika pretrgala diplomatske stike z osiščnimi državami še prej, kot bo odšel na obisk v Washington predsednik republike, Juan Antonio Rios.

Ta korak republike Chile bo pustil Argentino v popolni gospodarski in diplomatski izolaciji z ozirom na njeno stališče nevtralnosti.

Medtem se je izvedelo, da je zunanji minister države Urugvaj vodil neformalne razgovore z drugimi ministri nevtralnih južno-ameriških držav, z namenom, da bi se sklicalo konferenco, ki naj bi določila stališče se nevtralnih držav v pogledu vojne med osiščnimi in demokratskimi silami.

Ministri so pa, po zatrdilu poučenih krogov, prišli do zaključka, da bi konferenca ne imela nobenega pomena iz vidika, da zavojevanje sile danes določajo zunanjo politiko v žil.

NACLI NA DELU V ARGENTINI

Agencija ONA poroča iz Buenos Aires, da je izjavil Juan Solari, radikalni član argentinskega "Dies" odbora, da ima dokaze, ki pričajo, da je nemški mornariški zastopnik Nieburger poskrbel za pobeg interniranih članov nemške vojske ladje, Graf Spee, katero so naciji nalašč sami uničili v letu 1940, potem, ko so se spoprijeli z angleško bojno silo na morju.

Od časa, ko je bilo moštvo te ladje internirano v Argentini, je pobegnilo več kot sto častnikov in mož, ki so zdaj menda vsi zopet v aktivnih nacijskih pomorskih bojnih oddelkih.

Preiskovalni odbor je medtem aretiral poročnika Herberta Drewsa, ki je tudi interniran, na obtožbo, da ni hotel pričati v zadevi pobega častnikov in mož imenovane ladje.

Poleg dogovorjenega pobe-ga tolikih mož in častnikov, se v Argentini zadnje čase preiskuje tudi masno vtihotapljanje nacijev iz Braziliije, ki je

splošnem. Državni departmet v Washingtonu pa pričakuje medtem obisk urugvajskega predsednika, Riosa, kateri bo menda sprejet kar najpristicneje, ker je vlada Zdr. držav vedno gojila zelo prijateljske odnošaje do te republike in vežejo obe deželi tudi tesni gospodarski stiki.

Republika Urugvaj je bila prva južno-ameriška dežela, ki je pozdravila idejo pan-ameriške konference, na podlagi "Good Neighbor" stališča, katerega je začel propagirati predsednik Roosevelt, ki se je tudi te konference sam udeležil.

napovedala osišču vojno in so zato postala tla tamkaj malo prevroča za nacijske agente in simpatiziraje.

Julio Vinasco, član preiskovalnega odbora, je bil poslan v Misiones, da preišče to zadevo natančneje. V tem kraju menda postaja položaj v tem oziru naravnost opasen in imenovani član preiskovalnega odbora bo moral napraviti tudi natančno preiskavo glede številnih tajnih radijskih stanic, ki služijo nemški proizvodvalni službi.

Nič več plačanih solj

Poročilo iz Kaire v Egiptu se glasi, da je minister za socialne zadeve izdal odlok, ki prepoveduje najemanje profesionalnih žalovalcev ali žalovalk o priliki pogrebov. Minister je dejal, da se Egiptu, kot moderni državi, ne spodobi še nadalje dovoljevati navado, ki deželi, kot ta, ne dela časti.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakser, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupaha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

49th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$4.00. Advertisement on Agreement.

Za celo leto vija list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—;
za četrt leta \$1.50.— Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.—
Za inostranstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.—

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

GROBOVI TULJO

Grobovi tulijo, tulijo razpokani, kot nenasitna žrela,
v polnočni mrak! (Oton Zupančič.)

Žrtev za žrtvijo lega pod kruto roko zatiralec v grob,
pa ni nikogar, ki bi se potegnil za ubogi slovenski narod,
ki bi zanj zastavil kako besedo.

Z različnih zelo važnih mest so se oglašile odločne
besede in bile so dane svečane obljube, da bodo divjaški
zločini fašističnih držav slovačevani in da bodo morali krivi-
ci odgovarjati in tudi plačati za svoje zločine, toda niko-
gar ni, ki bi se potegnil za uboge, zatirane Slovence, ki so
prepuščeni na milost in nemilost divjakom, ki niti sa-
mi ne vedo, kako novo vrsto mučenja bi si izmislili, da bi
bila muka in bolečina tem večja.

Vemo, da te podivjane druhal ni mogoče vstaviti, to-
da protestirati in pritožbe je mogoče vložiti na kakem
mestu, da bi zatirani slovenski narod imel saj nekoliko
tolažbe v tem, da bi vedel, da kdo misli nanj, da pozna
njegovo bol, da čuti z njim, da obsoja v nebo kričeče zlo-
čine, ki se sedaj dogajajo nad njim.

Ece, quomodo moritur justus... Glejte, kako umira
pravični, pa nikogar ni, ki bi imel usmiljene z njim, ki
bi se potegnil zanj, ki bi zanj imel le eno prijazno, tolažil-
no, sočutno besedo.

Teško živi življenje se,
če ne deli trpljenje se;
a, slajša radost je srca,
če srečo si delita dva.

(Anton Aškerc.)

Sam! Težka je ta beseda; težka kot vdarec kladiva
na nakovalu.

In sam stoji slovenski narod, zapuščen, pozabljen
od vseh!

Pa živeti hoče, ostati hoče na svoji zemlji svoj go-
spod!

"Pomagaj mi," kliče v svet v smrtnem boju. "Glej,
umiram! Pomagaj, reši moj rod! Pomagaj, kdorkoli si,
moj prijatelj boš! Samo reši me!"

In ker ni nikogar, ki bi mu, če ni mogoče dejansko,
saj moralno ponudil svojo roko v pomoč, ali se moremo
tedaj čuditi, da se je v svojem velikem obupu in smrtnem
strašju zaklel, da si sam poišče pravice?

In sedaj naši bratje bijejo obupni boj, ki jim bo le
teško prinesel zaželjeni uspeh — brez pomoči od drugih.

Grobovi tulijo, iz njih pa mrliči prosijo kličejo pro-
ti nebu: "O, Bog, usmili se saj njih, ki smo jih pustili za
seboj!"

Proti jugu, proti Rimu in Vatikanu so se obračale
oči, da od tam pride za nje saj kaka moralna pomoč. Pa
pomoči ni bilo — niti v obliki kakšnega protesta.

V obupu, da, če treba, tudi s smrtno obvarujejo svojo
zemljo, so prišli za orožje, pri tem pa gledajo proti vzhodu
in čakajo pomoči in rešitve od Moskve, kajti v svojem
srču so trdno prepričani, da jim le od tam more priti po-
moč.

Ruska zmaga, slovenska, jugoslovanska in — slovan-
ska zmaga! Zmaga tudi za Ameriko in zmaga za vse svo-
bodo ljubeče, demokratične narode!

Pa že so jim zabrusili v obraz: "Komunisti!"
Ne verjamemo, da bi bil ta očitek opravičen, kajti
kar čez noč se človek ne more izpremeniti. Slovenci so
preželi narodne zavesti in iz ljubezni do svoje zemlje se
bore proti svojim tlačiteljem in — umirajo!

Slovenci so SLOVANI in svoje odrešenje pričakuje-
jo edino-le še od svojega velikega slovanskega brata —
Rusa.

Grobovi tulijo, iz njih pa prihaja Jobov obupni klic:
"Usmilit se me, usmilit se me, saj vi, prijatelji
moji!"

In grobovi tulijo...

Svoboda do dela, svoboda vere, svoboda od bojazni, svobo-
da od bede, svoboda govora, svoboda volitve — **SVOBO-
DA ZA VSE**, — zajamčiti si jo! In zatorej podpirajte
vlado tudi s tem, da **REDNO** kupujete **VOJNE HRA-
NILNE BONDE**.

OGLASUJTE V "GLAS NARODA"

PREGANJANJE VERE v JUGOSLAVIJI

(JIC.) — Kardinal Hinsley je izjavil v svoji pridigi v
Westminster Cathedral dne 30. nov. 1941 glede preganjanja ka-
toliške vere:

"Neizmerna je brezobzirnost
zidarjev 'novega reda'. V Slo-
veniji so izmed 700 duhovni-
kov dveh škofij zaprli vse raz-
ven 16 starih duhovnikov. Služ-
ba božja je prepovedana, zakra-
menti so ukinjeni in vsi samo-
stani konfiscirani. Verniki so
razgnani, zaplenili vse cerkve-
no imetje in pokradli cerkveno
orožje."

Kardinal Hinsley je potem
v svoji pridigi ožigosel bar-
barstvo napram pravoslavne-
mu duhovništvu in ljudstvu in
izjavil:

"V Srbiji so uvedli isti sis-
tem neumne lažne propagande,
kakor v drugih deželah, v cilju,
da zastrupijo medsebojne od-
nošaje različnih verskih in raz-
nih skupin, dočim so bili na-
cistični strelski oddelki pridno
na delu in ubijali pravoslavne
svečnike in takozvane "ko-
muniste"

Podrobnosti o usodi drugih
verskih skupin zaenkrat še ni-
mamo, toda malo je upanja, da
bi bile mogle uiti preganjanju.
Nacisti so izjavili že večkrat,
na različne načine, da je reli-
gija v katerikoli obliki ciljem
nacistične ideologije nasprot-
na. Njihovo grozno, brutalno
in vseskozi brezobzorno zatiranje
srbske pravoslavne in sloven-
ske katoliške cerkve in duhov-
ništva, je zopet nov dokaz za
odločni sklep očišča, da uniči
duševno svobodo.

Nekoliko bolj subtilen a ra-
vno tako direkten način izpod-
kopavanja vere nam pokažejo
uredbe, izdane od ministra šol-
stva v marionetski hrvaški dr-
žavi, ki izključujejo iz univerze
vse pripadnike pravoslavne
vere, razen onih, ki so že vpi-
sani in onih, ki so izstopili iz
pravoslavne vere pred 10. apr-
lom 1941. S tem ukrepom na-
meravajo seveda izključiti Sr-
be iz šolskega življenja tega
ozemlja.

Časopisje je objavilo drug
napad na srbski narod, ko je
dne 1. novembra 1941 ponatis-
nilo uredbo izdano od Paveli-
čevega ministra pravosodja, s
katero je ukinjeno delovanje
duhovnega pravosodja pravo-
slavne cerkve, tako da v bodo-
če cerkev ne bo mogla več od-

ločevati o cerkvenih in ženitve-
nih vprašanjih.

Popise pri rojstvu, žamitvi
in smrti pripadnikov pravo-
slavne cerkve bodo torej v bo-
doče izvajale meštanske obla-
sti in vsi seznam, ki jih je do-
sedaj vodila pravoslavna cer-
kev, bodo zdaj oddani civilnim
uradom.

V takozvani "nezavisni hr-
vaški državi" so vrhu tega u-
radno priznali le katoliško in
mohamedansko vero — to se-
veda v cilju, da bi med Hrvat-
i in Sibi za večne čase postavili
zid. V zlobnem namenu ne
priznavajo niti pravoslavne,
niti židovske vere.

Predstavniki katoliške Ju-
goslavije seveda obsojajo tako
politiko. Dr. Alojzij Kuhar,
ki šteje med najodličnejše vo-
ditelje slovenskih katoličanov,
je izjavil pred kratkim v enem
svojih govorov na londonskem
radiu:

"Paveličeva vlada je zagre-
šila mnogo podlih zločinov.
Zdaj ona skuša osramotiti ka-
toliški pokret s kriminalnimi
dejnanji, s katerimi mu navi-
dežno pomaga, ki pa imajo v
resnici gospodarsko ozadje. Ju-
goslovanski katoličani žele ži-
veti skupaj in sodelovati s svo-
jimi brati pravoslavne vere."

Dr. Kuhar je tudi izjavil:
"Slišali smo, da Paveličeva
vojska in policija, nahuškani
od nemških agentov, silita pravo-
slavno ljudstvo, da prestopi
v katoliško vero. Mnogi so se
udali grožnjam, da si rešijo
življenje."

"Kadar bo prišel čas za to,
bo vrhovna oblast katoliške
cerkve povedala svoje mnenje
o teh zločinih proti zakonu svo-
bode prepričanja. A danes že
imamo katoličani pravice in
dolžnosti, da javno obsojamo z
največjo odločnostjo vsak na-
silen poskus preobračanja v
našo vero.

"Mnogi izmed izgnanih slo-
vencev žive na Hrvaškem.
Jekreno jih prosimo, da napra-
vijo vse, kar jim je mogoče, da
preprečijo sramočenje katoli-
ške vere in povedo svojim pravo-
slavnim bratom, da katoli-
ška cerkev nima nobene zveze
s temi zločini, in da, naspro-
tno sočustvuje s svojimi pravo-
slavnimi brati v Kristusu."

Ali ste že prispevali Vaš delež
za Jugoslav Relief?

JERRY KOPRIVSEK in njegov
asistent na ploščah
Tereziška Polka
Na planincih—valček Str. M 575
in DUQUESNE UNIVERSITY
TAMBUKICA — Str. M 571
Za toz. cenik in cene plošč se
obrnite na: JOHN MARSHALL Inc.
405 West 42nd Street, New York

NI RAZLIKE V KRVI RAZNIH PLEMEN.

Člani biološkega oddelka ne-
ke newyorške srednje šole so
najnovejša skupina znanstve-
nikov, ki so podali izjavo, da
ni nikake razlike med krvjo
belih ljudi in Črncev.

Trditve, da taka razlika ob-
stoja, in da je zato treba od-
deliti krvne daritve Črncev v
tako zvano krvno banko, da se
ne pomešajo s krvjo, ki jo beli
ljudje prispevajo, so razkrili
najprej profesionalni črnoko-
ci in zagovorniki plemenskih
predsednikov. Izjavljali so svo-
je ogorčenje nad mislijo, da se
kri Črncev utegne vbrizgati v
ranjene bele ameriške vojake.
To vpitje so osiščeni propaga-
disti takoj prevzeli, dodavši,
da tudi židovska kri ne bi sme-
la biti pomešana s pasmo, na-
menjeno za bele ranjence.

American Medical Associa-
tion, največja in najbolj vpliv-
na organizacija zdravniške
avtoritete v tej deželi, je takoj
zanikala trditve, da bi bila ka-
kva razlika v krvi raznih ple-
men in izjavila, da taka mne-
nja se osnujejo na nevednosti
in vraži. New York County
Medical Society, druga največ-
ja skupina zdravnikov v tej de-
želi, razpravlja o tem v svojem
glasilu v uvodnem članku pod
naslovom "Nacistični nesmisel."
in naglasila, da se kaj takega
proti dokazanim biološkim
dejstvom.

Učitelji znanstva v newyor-
ški srednji šoli, ki so se posve-
tovali z znanstvenimi avtorita-
tami o krvi, so bili prav speci-
fični v svoji izjavi. Izjavili so,
da nikak zdravnik ali krvni
specialist ne bi mogel razloče-
vati med vzroki krvi od belega,
žoltga ali črnega plemena,
kajti četvorica temeljnih tipov
krvi — A, B, AB in D — se
pojavlja v vseh primerih in ko
se primerjajo kemično, mikro-
skopsko in glede svoje reakci-
je na bolezn, ne kažejo prav
nikake razlike.

Nadalje so izjavili, da posa-
meznik, ki je dobil kri od dru-
gega človeka različnega plem-
na, ne pridobiva ali prenaša
svojim potomcem nikakih zna-
čilnih kakovosti darovatelja
krvi, da ni res, da se kaj po-
deduje potom krvi, in da kri,
sprejeta od osebe drugega ple-
mena, ne bo imela nikakega
vpliva na barvo ali na polt o-
ziroma na katero drugo kaka-
vost v bodočih generacijah.

Vsled svojih zaključkov je
fakulteta te šole odposlala
predsedniku Rooseveltu, gene-
ralnima zdravnikoma ameriške
vojske, oziroma mornarice, in
narodnemu ravnatelju Rdeče-
ga križa, sledečo izjavo:

"Ker ni v nikakem pogledu

RAZGLEDNIK

Piše Anna P. Krasna

Beseda miče, —
vzglede vleče...

Ko sem v torek, 1. septem-
bra napisala v tej koloni proš-
njo in poziv našim čitateljem
in čitateljicam glede zbiranja
pomoči za domovino, nisem
pričakovala, da dobim kak od-
ziv kar takoj, ampak sem le
upala, da vzbudim nekoliko
več volje in dolžnosti za to pre-
potrebno akcijo. Ali, ko sem
prišla v četrtek po tistem v ur-
adništvu, so me tam pozdravili s
pismi in so dejali, da vsebuje-
jo nekaj zame. In kaj mislite,
kaj je bilo v pismih? V enem
je bil ček za \$55.00, katerega
je poslala Mrs. Fannie Ansich iz
Irvingtona, N. J., v drugem pa
\$5.00, katere je poslala z lepim
pismom vred Mrs. Tonia
Rupnik iz Ridgewooda, L. I.

Ker so doma rekli, da bese-
da miče, vzgled pa vleče, sem
takoj dobila poleg omenjenih
vsot še en od dolar od našega
upravnika, Sveta, in dva dolar-
ja od F. L. — ko priložim mo-
jih 25 dolarjev, bo manjkalo
samo 12 dolarjev do stotaka,
in kar nekaj me drži, da bi po-
čakala, da se še kdo spomni na
naše trpine v domovini in mi
pošlje potrebno vsoto — ko bo
stotak skupaj, da pošljem Mr.
Jurjevu od JPO — slovenska
sekcija. — Zrno do zrna poga-
ča, kamen do kamna palača —
če bomo vsi vzajemno in s
požrtvovalnostjo delali n a
tem, da zberemo zares lepo vsoto
za pomoč našemu nesrečne-
mu narodu, ne bo to nobena te-
žava, imeli pa bomo občutek,
da smo storili svojo dolžnost.
Za svojo osebo sem jaz zni-

rom trdila, da naši ljudje niso
trdosrčni napram našim trpe-
lim ljudem v domovini, vzro-
ki, da ni dozdaj bilo pravega
odziva v tem oziru, so različni,
a ne taki, da bi se jih ne dalo
odstraniti in pridobiti našega
človeka v Ameriki da s tutom
dolžnosti prispeva v sklad za
pomoč svojemu narodu. Iz pi-
sem obeh rojakin, ki sta posla-
li prispevke, se jasno odraža
čut boli nad usodo našega ma-
lega naroda in pa zavest dol-
žnosti, na katero je človek po-
nosni, ko vidi, da ta v resni-
ci še živi med nami.

Rojaki in in rojakinje, ne
odnehajte z delom za nabira-
nje prispevkov. Na vsaki vese-
lici, v vsaki veseli družbi, na
svatbah, krstijah, povsod se
spomnite, da naš človek bo kr-
vavo potreboval naše pomoči
po tej vojni in da moramo mi
biti prvi, ki mu bomo nudili
to pomoč.

Po izgonu.

Zdaj, ko so prav vsi odšli,
v nepoznane, tuje kraje,
ko jim srce tam krvavi
in v sanjah gledajo poljane
domačih krajev in vasi —

zdaj tihi so domači kraji,
in tihe, tihe so noči —
le slavec še žgli v goščavi,
a pesmi naše nič več ni...

Zdaj ni več v oknih
rožmarina,
in nagelji se posušili —
dekle je ugrabila tujina —
fant v gorah brani svoj
spomin...

znanstveno vpravičeno, da bi
se kri belih ljudi oddelila od
onih črncev — mi, člani Lin-
coln High School, fakultete v
Brooklynu, peticioniramo, da
se kri darovalcev za civilno ob-
ranilo pomeša brez ozira na
plema. Mi zahtevamo za Črnce
in za vsa druga plemena pravi-
co, da pomagajo v tej borbi za
človeško svobodo na enaki pod-
lagi. S tem, da se borimo pro-
ti plemenskim razsodkom, se
borimo proti fašizmu."

Zdravniški yodilni strokov-
njaki poudarjajo, da se ni ni-
kdar dogmalo, da bi kaka bela
oseba, ki je dobila kri Črnca,
bila postala črna vsled te bo-
lnišnične prakse, niti da bi ka-
kva mati porodila temnopoltno
dete vsled transfuzije iz pome-
šane krvne banke.

Druga nezmiselnost trditve
proti zagovornikom pomešanih
krvnih bank je ta, da Črnei ki
imajo višji odstotek nekaterih
nalezljivih bolezni kot belci,
utegnejo razširjati te infekci-
je. Zdravniške avtoritete od-

varjajo, da se vsaka daritev

krvi drži v posebni steklenici,

dokler se natančno ne preizkusi

Ako izid je neugoden, se kri

vrže proč, pa naj bo bela ali

črna.

Agitacija proti injekcijam v

krvotok ni nič kaj novega v iz-

kušnji zdravniškega poklica,

dasi prti prebrisane osiščne

propagande so v sedanjem slu-

čaju bolj očividni kot glas ne-

vednosti. Ko se je cepljenje

koz najprej uvedlo, je mnogo

starešev ngovarjalo proti injek-

ciji svojih otrok s tekočino iz

bolne krave. Enaka protivnost

je nastala, ko se je odkrilo, da

kri okuženega konja nudi uspe-

šen protistrup proti davici.

Dandanes pa se oba načina in-

jekcij smatra kot nekaj narav-

nega in sta v večini držav za-

konito obvezna v javnih šolah.

ZENITNA PONUDBA

Hrvatska vdova, brez otrok,
srednje starosti, in nekaj pre-
moženjem, bi se rada seznanila
s Hrvatom ali Slovincem
srednjih let — in mora imeti
tudi nekaj gotovine. Pišite na:
Vdova, c. of Glas Naroda, 216
W. 18th Street, New York.

(2x)

ZENO ISCEM!

V svrhu ženitve, ako katero ve-
seli, naj se oglasi, ali brez o-
trok, ker jih nimam sam, v sta-
rosti od 50—60 let.

Jaz sem vdovec, star že nad
60 let. Naj bo dobrega, nsmi-
ljenega srca, ker potem bova
lahko živela oba. — Imam tu-
di v Wisconsinu svoj dom. Na
denar se ne oziram, samo na
njeno srce se oziram, če ga pa
kaj ima, je pa še boljše za oba.
In tudi želim, da je njena zuna-
nost "šikovna" in prijazna.
Jaz sem cabinet maker; delam
vsak dan, potrebujem pa go-
spodinj. Katero dom veselja
se lahko zgleda na naslov: —
Star pečlar 3640, c. of Glas
Naroda, 216 W. 18th Street,
New York, N. Y.

(2x)

Najboljši prijatelj

v nesreči vam je:

SLOVENSKA NARODNA PODPORNA JEDNOTA

BRATSKA, DELAVSKA
PODPORNA USTANOVA

Sprejema moške in ženske v letih od
16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

ČLANSTVO: 60,000

PREMOŽENJE: \$10,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja
vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:

2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

(V angleškem jeziku)

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo \$2.00



Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so
tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi.
Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za
kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izveščati in
izpopolniti.

Naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street

New York, N. Y.

Kratka Dnevna Zgodba

VLADO KLEMENČIČ

Žalostne in vesele iz francoskih časov

Ko so se Francozi bojevali z Avstrijski na Tolminskem, so nekemu kmetu od 21 ovac pustili komaj tri. Drugemu je od devetih ovac ostala ena in en prašič. (Pa tudi za tema je tekel francoski vojak z golo sabljo. Teda je zaropotal boben, ki je naznanil napad in kmet je rešil vsaj dve živali.)

Krav, ovac in prašičev niso kladi, marveč jim kar glave sekali. Kadar jim je zmanjkovalo drv, so trgali slamo s streh in z njo krpili. Domačini so prosili, naj jim od živali pustijo vsaj glave. Pa je prišla druga četa vojakov in jim z bajoneti pobasala kuhane glave iz loncev.

Na Doljenskem so Avstrijci vsem cerkvenikom naročili naj bihejo plat zvona, ko se bodo bližali Francozi, da se bodo ljudje zbrali in jih zapodili. Zato so bili Francozi na cerkvenike zelo hudi. Če so katerega zaslišali, da je bil plat zvona, so ga vrgli z zvona. O šmarnskem šmarnu pripovedujejo, da se je iz strahu pred Francozi skril v tron za Mater božjo.

Največ škode so prizadejali Francozi v Pregrajci, potomeci nekdanjih Uekokov. Nekoč so njeli več Francozov, med njimi je bil tudi lep, mlad oficir, opravljen v krasno uniformo s srebrnimi gumbi. Prestrašen jih je spraševal, kaj mislijo z njimi storiti, in ali ga nameravajo umoriti. Treščil rok je izvelkel iz nedrj zlat križec, ga pokazal razsrjeni množici in govoril:

"Ja katolik, ja katolik!" Večini ljudstva se je mladenič smilil. Odvedli so ga v neko hišo in ga imeli zaprtega, dokler se ni ljudstvo razšlo. Ko pa je napočila noč, so ga uporniki na tistem odvedli h Kolni, mu zavezali roke in ga vrgli v reko. Ko je navzlic temu priplaval k bregu, so ga Pregrajci brez pomisleka ubili. (Kazen pa ni izostala. Ko so

Francoski guverner Marmont je vojakom strogo zapovedal, da ne smejo nasilno ravnati z Ljubljancami in si nikogar prisvojiti. Neki vojak pa se je v pijanosti le spozabil in nataknil "pri Kolovratarju" pred škofijo ugrabil zlate uhanke. Deklica je pogumno odhitela h guvernerju, ki je stanoval na oni strani ceste v škofijski palači, in mu vse povedala. Na Marmontovo povelje so vojaka takoj prijeli, ga obsodili na smrt in ob senklavski cerkvi ustrelili.

Ko so Francozi že ukrotili upornike, so počenjali razne prešernosti. Dali so se prenašati čez potok Metličico. Ko je neki kmet iz Božjaskov zopet moral nesti Francoza čez vodo, se je nalašč opotekel, kakor da bi mu spodrsnilo in oba sta štrbunknila v vodo. Vojak je ležal spodaj, kmet na njem. Ko se je Francoz že dodobra napil vode, se je kmet dvignil, in se začel opravičevati, češ, da ni k rivi neznake. Na tistem pa se je veselil, da mu je tako zagodel.

Na Gorenjskem so bili pri nekem kmetu nastanjeni francoski vojaki. Pa pride enemu na misel, da leže v zibelko in kaže gospodarju, naj ga ziblje. Hundomušni kmet se ne brani in nekaj časa mirno ziblje prazvetneža zraven in prepeva:

"Vsaka reč le en čas trpi, vsaka reč le en čas trpi." Mahoma pa krepko požene zibelko da se vojak zvrne na tla.

Francoski vojak bi rad kupil ovsa za konja. Ker ni znal slovenski, poprosi domačega župnika, naj mu pove, kako bi rekel. Župnik mu reče:

"Ovsa!" "Vojak stopi v kmetso hišo, kjer je bila gospodinja sara

doma in pove. "Opsa, opsa!" Kmetica ga začudeno gleda, ker ne razume, kaj hoče. Vojak pa le sili vanjo. Kmetica se pnastrušena odmika in mu odgovorja: "Ne znam hopena, ne znam hopena!" Mislija je, da bi vojak rad z njo plesal.

Na Doljenski cesti je bila poleg mitnice tudi francoska straža, ki je nadzirala vse mimoidoče. Na semanju dan pride po cesti več Dolenjcev. Namenjeni so bili z raznimi živili na ljubljanski trg. Vojak jih ustavi v francoskem jeziku: "Qui vive?" (Kdo ste?) "Mi smo ki piščeta nase-mo," odgovori eden. "Passez!" (Daj!) izgovori vojak. Kmetje mislijo, da jih vojak kliče na korajžo, češ: "Pa se udarimo!" Zato odgovorijo: "Ej, pa se nočemo, gremo rajši nazaj!"

Kako so Francozi tudi v manj važnih rečeh pazili na red, priča sledeča zgodba:

Pri urah v ljubljanskih zvo-

Popravljanje pomotnih registracij inozemcev

Inozemci, ki pod zakonom o registraciji inozemcev l. 1940, ali ob prijavi v Identifikacijske certifikate l. 1942, so se registrirali kot Nemci, Italijani oziroma Japonci, bodisi pomotoma ali proti svoji volji, smejo sedaj popraviti ali spremeniti svoje registracijske re-

korde. Tiskovina za prošnje, da se registracija spremeni v tem smislu, se morejo sedaj dobiti od vseh podružnic Priseljenskih in naturalizacijskih služb.

Priseljeniški in naturalizacijski komisar Earl G. Harrison razlaga, da tekoni registracije inozemcev l. 1940 in identifikacijskega postopanja začetkom lanskega leta, nekateri inozemci so pomotoma navedli svojo narodnost kot Nemci, Italijani oziroma Japonci, ker so potoma mislili, da so priseljence osištke spremenile njihovo narodnostno stanje. Na primer nekateri Avstrijci, Korejanci in Dodekanezci so bili navedli svojo narodnost kot nemško, japonsko, oziroma italijansko.

Inozemci, ki so bili drugačne narodnosti, kot je nemška, italijanska oziroma japonska, ko so se pomotoma registrirali kot pripadniki teh treh osištih držav, smejo sedaj popraviti to svojo registracijo — je rekel E. G. Harrison — ako vložijo prošnjo na tiskovini, ki je sedaj na razpolago v vseh podružnicah te oblasti. Mr. Harrison je izjavil, da vse to prošnje bodo skrbno pregledane in preiskane, predno se dovoli sprememba izvirnih registracijskih podatkov.

V tej zvezi je Richard J. Dennis, ravnatelj enote v Justicnem departmantu, kateremu je oddana kontrola sovražnih inozemcev, in ki je sodeloval pri sestavi novega postopanja, objavil, da v slučaju ugodne rešitve prošnje bo dotični inozemec izbrisan iz seznama "sovražnih inozemcev" in ne bo več podvržen onim omejitvam, ki jih je departament naložil na potovanja in druge vedenje sovražnih inozemcev. Tiskovina za prošnje, ki je

na dveh straneh, zahteva od inozemca, da navede nekatere informacije, kot številko inozemčeve registracije in podatke, na podlagi katerih on trdi, da njegova narodnost je drugačna kot nemška, italijanska oziroma japonska. Vsaki prošnji je treba priložiti ona dokazila, ki jih prosilec ima v podporo svoje trditve. (Op. ured.: — Ta članek nam je poslal Informacijski urad vojnega departmanta v Washingtonu, in vsebuje zelo važno odredbo, ki daje vsem onim, ki so do sedaj pripadali h kakoli sovražni osištini državni pravico, da izjavijo, da se ne čutijo za podanike te sovražne države temveč da simpatizirajo z državo svoje narodnosti. To posebno velja za naše primorke in koruške Slovence in Hrvatse v Istri in Kvamerskih otokih. Tiskovino za tako prošnjo dobiti pri krajevni naseljeniški-kem uradu. Poslužite se te priloge ter se pobrigajte, da boste postali iz sovražnih tujcev — prijateljski tujci.)

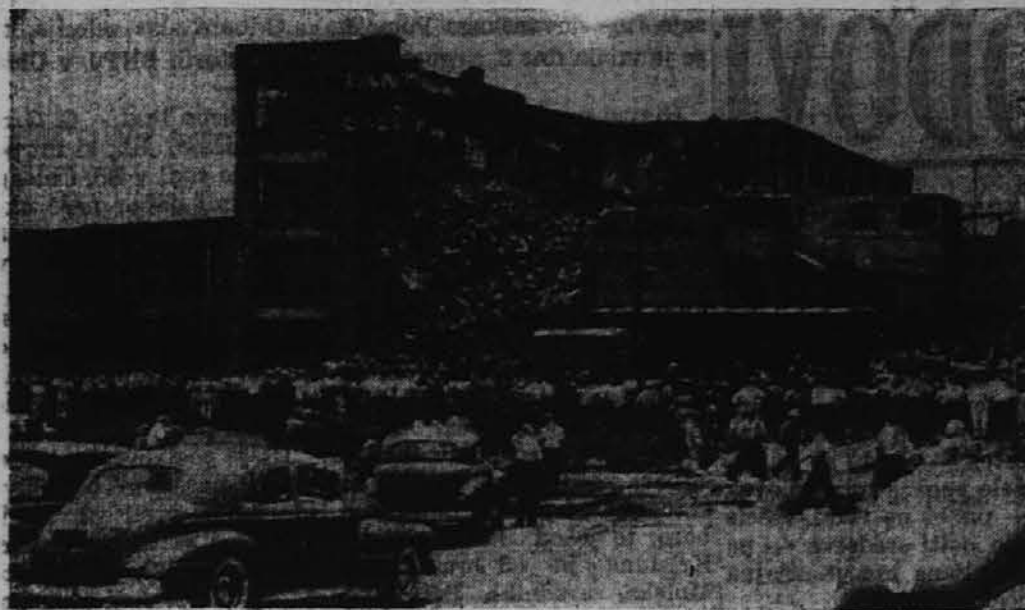
KABLOGRAM JUGOSLOV. VLADI V LONDONU. Slobodan Jovanović, predsednik jugoslov. vlade King-ton House, Princes Gate, London, England.

2. septembra 1942. "Ameriški Slovenci predstavljani po svojih organizacijah, uradno jugoslovansko vlado, da pravično zahteva po osvoboditvi Slovencev izpod italijanskega, nemškega in madžarskega jarma ter združitve vseh v eni državi odločno poudarja kot cilj jugoslovanske državne politike in da za dosego tega cilja pokrene bolj energično akcijo.

"Pridružujemo se soglasni zahtevi vseh političnih krogov Slovenije po spremembi enostranske sestave slovenskega predstavništva v vladi, da pride za dosego tega namena tako potrebna sloga med političnimi strankami do pravega izražanja tudi v vladi.

"Priznani predstavnik vseh primorskih Slovencev dr. Ivan M. Čok je v emigraciji edini le-

TOVARNA SE JE ZRUŠILA



V Milwaukee, Wis., se je iz neznanega vzroka zrušila neka tovarna in ubitih je bilo 12 oseb.

nitimiran, da jih predstavlja in ga tudi mi priporočamo.

Vincent Cankar, SNPJ
Joseph Zalar, KSKJ
Janko N. Rogelj, ABZ;
Marie Prislant, SZS
Leo Jurjevce, ZSZ.

NENAVADNE REŠITVE

V vojni se dogode čudne reči in čisto se rešijo vojaki smrti na neverjetne načine, ki se zde kakor čudeži. Med take neverjetnosti spada naslednja storija:

Neka britska podmornica se je naenkrat pričela potapljati in izgledalo je, da je življenje vsah mož v nji izgubljeno, kajti podmornica je naglo padla na morsko dno in je ni bilo moči rešiti potom potapljačev ali reševalnih kljuk, ki včasih potapljajočo se podmornico potegajo na površje, preden se spusti čisto na morsko dno.

Poveljnik posadke je moštvo povedal naravnost, da ni nobe

rešitve zanje. Razdelil je vsem možem narkotične pilule in začel voditi petje, da bi tako smrt prišla bolj neopažena. Enega od mož pa je narkotika prevzela hitreje in močnejše kot ostale, vstal je gor in začel peti neko nabožno pesem a komaj je končal eno kitico, že je telebnil na tla, ter pri tem zadrl trdo ob mehanizem, ki dviga podmornico na površje in kateri je bil tedaj smatran za pokvarjenega, ker se podmornica prej ni mogla dvigniti. V trenutku, ko je ta mehanizem dobil nenaden sunek od telesa padlega moža, se je v njem nekaj sprožilo in podmornica je šinila na površje — v šestih urah so moše posadke dosagili svoje pristanišče.

Še nenavadnejša je bila rešitev 18 ameriških mornarjev, ki so se iz svoje torpedirane ladje rešili na dveh rešilnih čolnih, v katerih so potem brez očitno plavali po morju celih 18 dni. Bili so izstradani in že skoro docela onemogli, ko so

končno zagledali na morju ladjo, katera, so upali, jih bo rešila. Toda ladja je nadaljevala svojo pot, ne da bi opazila nesrečnike. Ko je eden mornarjev uvidel, da se ladja oddaljuje, je vzel kositrano skanto in jo stisnil, da je bila ploska naka jo je privezal na konec vesla s katerim je pričel mahati tako, da je svetla, ploska, kositrana kanta ujemala solnne žarke, ki so s svojim odražanjem služili kot signal, katerega se na morju potom posebnih reflektivnih žarkov uporablja v vojaške svrhe. Častniki na oddaljujoči se ladji so opazili reflektirajočo in so ukazali obrniti smer ladje v isto smer.

Ze skoro chupani mornarji so bili rešeni, zato, ker je imel eden od njih izredno prisotnost duha in pa ker je bila kositrana posoda nova in svetla.

ADVERTISE in
"GLAS NARODA"

SEDAJ LAHKO DOBITE
LASTNOROČNO PODPISANO KNJIGO
**TWO-WAY
PASSAGE**
PISATELJA LOUIS-A ADAMIČ-A
ZA NAVADNO CENO

\$2.50

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Pošiljam Money Order za lastnoročno podpisano knjigo: "THE TWO-WAY PASSAGE" za \$.....

Moje ime _____
St., ulica ali Box št. _____
Mesto in država _____

Naročite lahko to knjigo pri:
**KNJIGARNI
"Glas Naroda"**
216 WEST 18th STREET NEW YORK

PONUDBA ZA POLOVIČNO CENO

Zadnja popolnoma nov.
izdaja slovite prve pe-
četniške vrtnarske "bi-
blije"

**The
Garden
Encyclopedia**
PREJ \$4.—

Sedaj samo **\$1.98**

V ANGLEŠČINI
V LIČNI IN TRPEŠNI PLATNI
VEZAVI
SKORO 1400 STRANI — 250 SLIK
Popolni voditelj za vaš
vojni vrt.

Popolna vsaka beseda, vsaka stran, vsaka slika — mnogo NOVE snovi novih ilustracij! Nihče prej in nikdar nikdar pozneje — za tako nizko ceno!

EDINA VETNARSKA ENCIKLOPEDIJA ZA DOMAČO POTREBA! Niz visokih besed — vse je jasno, razloženo, uporabno.

Tukaj je v eni sami knjigi VSE, KAR VAM JE TREBA VEDETI O TEM — KAR ŽELITE PRIDELATI! 10.000 člankov vam podrobno pokaže vse o vrtnarstvu, o saditvi in oskrbi, o gojenju in oskrbi vrt. Najnovejša pa je VETNARSTVO BREZ ZEMLJE: nova metoda za uničevanje škodljivcev, gojenje divjih rastlin, nove sestavine svetle —

POŠILJTE ZA KNJIGO 50 DANE. KER JE ZALOŽBA OMEJENA! — NAROČITE LAHKO PRI:
Knjigarni Slovenic Publishing Co.
216 West 18th Street
New York, N. Y.

1/2 Price Offer!

The Latest Brand-New Edition of the Famous
Original Amateur Gardeners' "Bible"

**THE
GARDEN ENCYCLOPEDIA**

Formerly \$4.00
Now only **\$1.98**

EVERY word, page, picture complete—with much NEW material, NEW illustrations! Never before—perhaps never again—at this low price! The only Garden Encyclopedia prepared expressly for the amateur's needs! No heavy technical talk—everything is clear, explicit, usable. Answers any garden question quickly. Nearly 1400 pages, 750 pictures.

Over 500,000 Copies
Sold at Higher Prices!

There is a single book in EVERYTHING YOU NEED TO KNOW ABOUT ANYTHING YOU WANT TO GROW! 10,000 articles furnish every detail of information about planning, planting, fertilizing and caring for your garden. New features include Soil-less Gardening, new methods of destroying pests, Wild Flower Gardening, New Flower Arrangements! Alphabetical arrangement of subjects enables you to find what you want quickly. Prepared for all U. S. climates, soils, seasons and methods by American experts. Edited by E. L. D. Seymour, B.S.A. Fertilized by gardening authorities. The Philadelphia Inquirer's garden editor called this "The Garden Book complete, all that most gardeners will ever need or want for what they have or dream of." Order this amazing bargain now.

Abecedno kazalo vam pove tskaj, kar želite. Prirejeno za vsako posebej v Zdrženih državah, za vsako zemljo in vsako sezono.

To knjigo je uredil E. L. D. SEYMOUR, B. S. A., poznana oseba v vrtnarstvu, ki ga cenijo vrtnarski lovci.



Please send me _____ copies of the NEW GARDEN ENCYCLOPEDIA, by E. L. D. Seymour, B.S.A., at \$1.98 each. I enclose payment. Send C.O.D.

Name _____
Address _____

Odgovori
na vsako
vprašanje
o vrtu

TRJE RODOVI

Dogodki iz nekdanjih dni. — Spisal: ENGELBERT GANGL

83

Mlademu človeku se ponuja življenje — pa bi ga ne užival? Na razpolago mu je vsa njegova vabljiva lepota — pa bi je ne gledal? Sredstva ima, da ni navezan samo na dohodke, ki mu jih daje služba — pa bi ne pil radosti iz polne kipe? Kamor se ozre, povsod eveto rože — pa bi jih ne trgjal? Za radovanje mu je dan prekratek — pa bi se ne radoval tudi ponoči? V veselji družbi šele spozna mlad človek pravo sladkost razkošnega uživanja — pa bi ne iskal vesele družbe? Zavest ima, da mu ne morejo poiti sredstva — pa bi razmišljal, ali hoče, ali ne! Zagotovljena mu je sijajna bodočnost — pa bi presmotaril sedanjost!

In Frice je živ. Zelaj je že nosil na vsako stran po dve zvezdi. Ponosno je stopal po zagrebških ulicah. Vedel je, da ga gledajo ljudje z zavistjo in z blagovanjem obenem.

Kdo si tudi more misliti srečnejšega človeka, nego je ulanski nadporočnik, ki ima lepo zunanost in polne žepce denarja?

S svojo službo je bil vsak dan kmalu gotov. Ker je bil razumen, so ga premestili od moštva v pisarnico. Bil je poveljnikov pobočnik. Z njim je ob jutrih jezdit na izprehode ali ga spremljal na večerjavah. Ostali čas je bil njegov. Hitro je opravičil pisarniško delo, tako da je bil malone sleherni popoldan prost. Dobil je sobi primerno družbo, ki je z njo odjezdil kam v okolico, koder so točili dobro vino. Zvečer se je šele začel njegov dan. Po večerji so se shajali mladi veseljaki h kupci vina. Ko so bile vse glave razvnete, so se zatekali v kavarne, iskali skritih kotov in metali kvarte za visoke denarje.

Kaj de, ako je izgubil Frice enkrat, dvakrat? Tretjič je dobil več, nego je zaigral obakrat. In potem, če je bila igra izgubljena — prava malenkost. Saj ima materino dedščino. Poleg igre slačke, žgane pijače — to so bile lepe noči, polne razburjenja in pričakovanja. Nihče ni pogrešal spanja. Kilo bi tudi spal, ko je bilo tako lepo življenje!

Čim bolj se je kazal hladnega proti Jelki, tem bolj se je v nemala zanj. Rekla si je, da mora biti Frice njen; naj velja, kar hoče.

Stari Jovan Mihajlovič je še vedno pritrjeval svojim prijateljem domače zabave. Nikoli pa je ni bilo, da bi ne povabil Friceta.

"Na Friceta ne pozabi" ga je opomnila Jelka.

"Ne bom, saj ne smem, jeli, da ne?" jo je poredno vprašal oče. Prijel jo je za brado in ji gledal v oči, "no, dej, reci, da ne smem pozabiti nanj."

Jelka ni nič odgovorila, iztegnila je roke in jih ovila okoli ekrog vratu.

"Že dobro, ti prilizajna mačica," je govoril oče in jo gladil po lasih. "Le stoj, saj bo vse dobro. Ali nekaj ti moram povedati. Pa oprosti. To je moja dolžnost."

"Kaj takega oče?"

"Govore, da je Frice veseljak prve vrste, da rad ponoči in — no, tudi igra rad," je govoril oče in jo gladil po lasih.

"To nič ne de."

"Da že, ker stane denar."

"Kaj pa naj tudi počne, ko je tako sam, a ljudje ga imajo tako radi?"

"Ali ti je to všeč?"

"Všeč? — Kaj vem? Nič ne vem!"

Stari jo je še vedno gladil po lasih.

"No, če ne pride do česa," je dejal, "se bomo že tako pomirili, da bo prav na vse strani. Le zaupaj mi. Nisem zaman trgovec."

Res ni bil stari Jovan Mihajlovič zaman trgovec. Vse je že preudaril kako bo ukrenil, ako ga kdaj Frice zaprosi Jelkine roke.

Vsa družba si je šepetala, da mora med Fricetom in Jelko priti do združitve. To je zahtevala njegova čast. Bil je v hiši takorekno reden gost, in Mihajlovičevi so občevali z njim kot s svojim. Ali njemu, mlademu Zavinsčaku, se še vedno ni hotelo prodati svobode za Jelkino doto. Sicer se je dekletu privadil že toliko, da ni nič več opazil peg na njene obrazu.

In nekoč je Frice pogledal, pomislil, štel — materine dote ni bilo več. Vioče mu je postalo. Kako je to mogoče? Potem je preudarjal vse noči, ki jih je preživel, je preromal v duhu. In res! Drugače ni mogoče. Danes toliko, jutri toliko, potem zopet in to in ono, izguba — konji, izleti — res. Ni mogoče drugače.

Takšno je človeku omejiti navade, odreči se veselju in zabavi, igri in družbi. Bilo je težko tudi Fricetu. Sklenil je, da odide takoj po večerji domov. A ko je povečerjal, se ga je lotila stara strast, in potem pa tudi, ali ne bi tovariši in prijatelji takoj začeli sumiti, da so izžepali njegovi viri, d n, Pri se zdaj nič drugega nego preprost ulanski nadporočnik, ki je navezan samo na svojo plačo. Ali bi ga ne bilo sram, ko bi moral slišati, da je bilo vse rožljanje z denarjem gola bahaštvo, nevredno toliko čislane oficirja? Vsa družba bi se obrnila od njega, vse mesto bi gledalo s preziranjem nanj.

In tudi naklonjenost Mihajlovičevih bi se ohladila, zaprla bi se mu vrata v ono hišo, kjer ga čaka poleg Jelke tudi njena bogata doto.

Malodušnost in obupnost nista dostojni za pravega častnika. Glavo pokone! Kdor ima svetlo sabljo in dobro ime, ima tudi kredit. Koliko je njegovih tovarišev, ki ne sklanjajo glav, čeprav so v istem položaju kakor on zdaj. V Zagrebu je dosti ljudi, ki imajo dovolj denarja, ki ga tudi dajejo na posodo. Človek podpisuje menice — in zadeva je rešena. Ali je njemu, Fricetu, treba trepetati ob misli, kako bo vračal dolg? Ali nima tudi še očetove dedščine, ali nima Jelkine dote? Dokler pa ne pride do očetove dedščine in do Jelkine dote, bo mu na ta način lahko prikrivati pravo svoje gmotno stanje.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

ZAPISNIK

seje Jugoslovanskega Pomožnega Odbora, slov. sekcija, katere se je vršila dne 8. avgusta 1942 v prostorih SNPJ v Chicagu.

Glavni predsednik JPO, slov. sekcije odpr. sejo ob pol 10. dopoldne. V svojem nagovoru pove, da je sklical to sejo radi pomožne akcije, kakor tudi radi nepravilnega poslovanja ožjega odbora za politično akcijo, ki ji je bil izvoljen 7. junija 1942 v Clevelandu, O. Opisuje, zakaj je sklical konferenco v Clevelandu in kaj so bili zaključki iste. Nadalje poroča, da je prejel kot predsednik širšega odbora politične akcije dve resignaciji od članov ožjega odbora, to je od brata Etbina Kristana in od brata Ivana Moleka, urednika lista Prosvete. Ker je nujno, da se ponovno uredi poslovanje političnega udeleževanja, je sklical današnjo sejo.

Na seji so navzoči: Vincent Cankar, zastopnik SNPJ; Jos. Zalar, zastopnik KSKJ; Janko N. Rogelj, zastopnik ABZ; Marie Prislant in Josephine Erjavec, zastopnici SZZ; in Leo Jurjovec, zastopnik ZSZ.

John Gornik, zastopnik SDZ, je pisal pismo, da se ne more udeležiti seje, ker se vrši v njegovem uradu pregledovanje polkarnih računov. Josephine Zakrajšek, zastopnica Progressivnih Slovencev je poslala pismo, da se ne more udeležiti seje, ker je zadržana zaradi političnega udeleževanja pri primarnih volitvah v Clevelandu. Frank J. Wedie, zastopnik Družbe sv. Družine, so je opravičil pri tajniku Jos. Zalarju, da mu je nemogoče, ker je prezahtoven pri svojem delu. Jugoslovanska podpora zveza Sloga in Slovenska Moška Zveza nista poslali zastopnikov ter tudi ne nobenega glasu, zakaj jih ne moreta poslati.

Predsednik Cankar nadalje poroča o delovanju ožjega odbora, ki je začel iz tira pri svojem delovanju. Prvi pogrešek katerega je napravil ta odbor, je ime, ki ni v soglasju s sugestijami, ki so bile podane na seji 7. junija v Clevelandu. Nadalje ta odbor ni poslal nobenega zapisnika članom širšega odbora ter ni povabil zunanjih dveh članov svojega odbora na sejo, niti ni ju obveščal o svojih zaključkih. Tudi Kristanova resolucija, ki je bila sprejeta na seji, ni bila takoj razposlana na določena mesta, kakor je bilo sklenjeno, ampak je vzelo skoraj mesec dni, da so jo dobile prizadete stranke in institucije. Njegovo mnenje je, da smo prehitro izvolili te odbornike in da nekateri izmed njih sploh niso imeli nobenih mandatov in niti niso bili povabljeni na sestanek v Clevelandu. Zato je treba, pravi predsednik, da se o tem temeljito pogovorimo in popravimo, kar smo zagrešili ali zamudili.

Potem poroča, da na današnjo sejo ni povabil nobenega zastopnika zamejne jugoslov. vlade v Ameriki, ker mu je bilo tako naročeno. Takisto je odgovoril telefonično dr. Čoku, ki ga je vprašal, ako bi se mogel udeležiti današnje seje, da ne more prisostvovati.

Mnenje navzočih je, da najprvo preidemo na zadeve, ki se tičejo naše pomožne akcije. Sledi poročilo gl. tajnika Jos. Zalarja, ki se glasi:

"Od minule seje našega odbora do danes je bilo šest nadaljnjih postojank ustanovljenih. Te postojanke so: št. 26. v Indianapolis, Ind., poslovna izdana 15. maja; — št. 27. Strabane, Pa., poslovna izdana 20. maja; — št. 28. East Helena, Mont., poslovna izdana 17. junija; — št. 29. Barton, O., poslovna izdana 6. julija; — št. 30., San Francisco, Cal., poslovna izdana 10. julija; — št. 31. Eveleth, Minn., poslovna izdana 13. julija. Dosedaj imamo skupaj 31 postojank. Pred par dnevi sem prejel

tudi pismo brata C. Grmeksa, So. Chicago, Ill., ki mi poroča, da bodo tudi v So. Chicagu organizirali odbor naše akcije.

Pripomniti moram, da sem imel zadnje čase precej veliko dela in korespondence, toda nič zato, vse je bilo z veseljem storjeno, in to še posebno, ker vidim, da zanimanje za našo pomožno akcijo od dne do dne narasča.

Da je postalo zanimanje med našim narodom bolj živo, gna v prvi vrsti zahvala in pohvala direktorju publiciteta, br. Roglja. Za svoje vzpodbudne članke zasluži priznanje in pohvalo. Brat Rogelj je tako naprej.

Prav lepa hvala clevelandskemu županu Franku Lausche, za njegovo pismo in priporočilo. Istotako žudi prav srčna hvala Ivanu Zormanu in Louisu Adamiču, kakor tudi vsem ostalim, ki so z vzpodbudnimi dopisi in članki o naši akciji pisali in jo priporočali.

Brat Rogelj mi je poslal nekaj "V" plakotov. Ti plakati so bili odposlani tajnikom postojank, da jih po raznih prostorih in lokalih razobesijo. Zelo razveseljivo novico sem prejel od brata Jos. Zorca, tajnika postojanke št. 9, Waukegan, Ill. Brat Zore mi poroča, da se bo pri prihodnji kampanji "Waukegan No. Chicago Community War Chest" vključilo \$1000 tudi za našo pomožno akcijo. To ni samo razveseljivo, pač pa tudi častno. Br. Zore in ostali člani postojanke št. 9. zaslužijo vse priznanje in pohvalo.

Waukegan, No. Chicago, Ill. je znana napredna slovenska naselbina. Da v tej naselbini živa zavedni Slovenci in Slovenke, je bilo že neštokrat dokazano in kot se je to pokazalo in izkazalo ob raznih drugih slučajih, kadar je šlo za narodno stvar, tako so te zavedne in narodne slovenske korenine pokazale tudi pri naši pomožni akciji. Ta postojanka je že poslala našemu blagajniku lepo vsoto denarja. Poleg tega se bo pa vršila 28. avgusta velika prireditve, katere čisti dobiček je namenjen našem narodu v starem kraju. Čast, komur čast!

Mesečna poročila državnega tajništva v Washingtonu, D. C. so bila redno vsaki mesec poslana, zakar imam na rokah potrdila, da so bila poročila prejeta.

Ker so mi posle kuverte in pisalni papir, naročil sem pri tiskovni družbi Avsec Bros. v Joliet, Ill., 1000 pisalnih papirjev in 1000 kuvert. Cena teh potrebščin znaša \$15.25, to da predsednik družbe, br. Jos. Avsec, mi je sporočil, naj se smatra ta račun za plačan, ali bolje rečeno, tiskovna družba je kuverte in pisalni papir brezplačno napravila. Bratom Avsec se s tem v svojem imenu in v imenu odbora prav iskreno zahvaljujem.

To je moje poročilo za sedaj. O gotovih zadevah bom pozneje poročal.

Jos. Zalar, tajnik JPO, SS.

Poročilo je bilo sprejeto.

Ustmeno poroča, da si je nabavil pisarniški papir, katerega je naročil pri Avsec Bros. v Joliet. Tiskarna je to delo napravila brezplačno, zakar naj ji bo izrečena zahvala na tej seji.

Gl. blagajnik Leo Jurjovec poroča, da je sedaj v blagajni pomožne akcije \$23.466.24. Omeni tudi, da je bil v državi Colorado, kjer se je udeležil dobro oglaševane prireditve JPO slov. sekcija, ter tam govoril o pomenu našega pomožnega de-

Slovenske Knjige

LEPA KNJIGA je kulturna poslanka; odprimo ji vrata v naše domove, odprimo ji srce... (Finžgar)

POUČNI SPISI

ANGLEŠKO SLOVENSKO BERILO

(F. J. Kern) — Zvezano

Cena \$2.—

Bodoči državljani naj naročijo knjžice —

"HOW TO BECOME A CITIZEN OF THE UNITED STATES"

V tej knjžici so vsa poljsnila in zakoni za naseljevanje.

Cena 35 centov

DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK

Spisal Franjo Dutar, — 278 strani. Trda vez. — Zelo koristna knjžica za vsakega živinorejca: opis raznih bolezni in zdravilne: slike.

Cena \$1.50

GOVEDOREJA

Spisal R. Legvart, 145 strani s slikami.

Cena \$1.—

V KREMPLJIH INKVIZICIJE

Spisal Michel Zévaco.

Nad vse zanimiv zgodovinski roman iz časa inkvizicije. — 461 strani.

Cena \$2.—

KNJIGARNA Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street New York City

la. Nadalje naznani, da so njegove račune pregledali zapri-seženi javni pregledovalci, kot to zahteva državni department v Washingtonu. Poročilo teh pregledovalcev je poslal v Washington. Omeni tudi, da je sprejel od lokalnega odbora v Chicagu vsoto \$740.00, to je del tisočdolarskega čistega dobička skupna prireditve. — Poročilo se sprejme.

Mnenje navzočih je, naj vsi lokalni odbori pošiljajo redno svoje nabrane denarne prispevek mesečno v glavno blagajno JPO slov. sekcija, ker glavni odborniki so vladni in narodu odgovorni za nabrani denar, katerega nabirajo lokalni odbori. Zadrževanje denarja v blagajnah lokalnih odborov ni v soglasju sprejetih sklepov in uradnega dovoljenja iz Washingtona.

Blagajnik tudi sugestira, da bi ta odbor sklenil, naj bi vsaka organizacija, ki je včlanjena pri JPO slov. sekcija, poslala na svoje člane pisma s priloženimi kovertami, da naj prispevajo v blagajno pomožne akcije. O tem se razvija razprava, ki pa pokaže ovire, ki bi se težko premostile. Zato se o tem ne sklene nič definitivnega.

(Nadaljevanje prihodnjic.)



ŽIVI IZVIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je svojevrsten pojav v slovenski književnosti, knji-tiv nji je v trinaestih dolgih poglavjih opisanih trinaest rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne. Knjiga je verno arcelo našega življenja in trpljenja, in kdor jo prebere bo vedel o Slovencih več kot mu more nuditi katerokoli naše zgodovinsko delo.

13 POGAVLJ — 413 STRANI

V PLATNU VEZANO

Cena \$2. Poština plačana

Po 75c zvezek

Belfegor (Artur Bernede)
Po strani klobuk (Damir Felgel)

Po \$1 zvezek

Veridicus (Pater Kajetan)
Rudarska balada (Marija Majerjeva)
Pirgvinški otok (Anatole France)

Po \$1.50 zvezek

Zločin in kazen (F. M. Dostojevski)

KO SO BILI RAKI PO DVA CENTA KOS...

V dobrih starih časih se je moglo kupiti v državah Nove Anglandije (vzhodne ameriške države ob Atlantiku) za en dolar šest ducatov finih in velikih rakov, na drobno pa si je mogel vsak ljubitelj te delikatese privoščiti imenitnega prvovrstnega raka za dva centa, ako je počakal, da si je glavni naval odjemalcev izbral svoje. Ribiči so ob koncu tržnega dne prodali rake za vsako ceno, ker ni bilo moči odvisna zaloga poslati v druge oddaljene kraje.

Kakor pravi Frank Marr, star prebivalec iz kraja Saco, v državi Maine, so ribiči v tistih časih imeli cvetoče trgovine z raki, a je bila vsa stvar omejena le izključno na vzhodne države, zato so bili raki poceni. Izma tistih časov pa je šla cena rakom naglo gor in

kdor bi na primer danes hotel kupiti ducat rakov v Bostonu, bi zanje odšel \$75.00, kajti raki zdaj stanejo 80 centov funt.

Rake vseh vrst se danes namreč razpošilja v vse kraje Združenih držav potom letal, vlakov in druge transportacije, kar je vzrok, da je cena tej delikatesi tako narasla.

DEŽAVLJANSKI PRIROČNIK

Izšla je nova knjižica, ki daje poljudna navodila, kako postati ameriški državljani.

Poleg vprašanj, ki jih navadno sodniki stavijo pri izpitu za državljanstvo, vsebuje knjižica še v II. delu nekaj važnih letnic iz zgodovine Zedinjenih držav, v III. delu pod naslovom Razno, pa Proglas neodvisnosti, Ustava Zedinjenih držav, Lincolnov govor v Gettysburgu, Predsednik Zedinjenih držav in Poedine države.

Cena knjižice je samo 50 centov. In se dobi pri: SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 West 18th St., New York

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročnino, da se posluhujejo — UNITED STATES CANADIAN POSTAL MONEY ORDER. ako je vam le priročno